

Zuhr-i âhir namazını kılmak gerekmez mi?

Kahramanmaraş'tan Hasan Arslan: “Zuhr-i ahir namazı Cumhuriyet devrinde mi çıktı? Kılınması gerekmez mi?”

ZUHR-İ ÂHİR NAMAZI NEDİR?

Cuma namazının, sıhhat şartları oluşmayan bir yerde veya durumda kılındığından şüphe edilirse, ihtiyaten günün öğle namazı da kılınır. Zuhr-i ahir namazı budur.

Dört Halife devrine kadar her şehirde tek bir yerde Cuma namazı kılınmış, ayrı ayrı mahallerde Cuma namazı kılınmamıştır. Zaten Cuma namazı adından da anlaşılacağı üzere, Müslümanları en fazla bir araya toplamayı, birlik ve beraberliklerini sağlamayı, pekiştirmeyi ve Müslümanları kaynaştırmayı hedefleyen bir namazdır. Asr-ı Saadette Medîne’de Cuma namazı kılınan cami tekti, Medîne’ye yakın yerleşim birimlerindeki ve köylerdeki Müslümanlar Medîne’ye geliyorlar ve Cuma namazını burada kılıyorlardı. 1

Diğer mescitlerde vakit namazı kılınsa da Cuma namazı kılınmıyordu.

İbn-i Abbas (ra) der ki: Hazret-i Peygamber’in (asm) mescidi dışında ilk Cuma namazı Bahreyn’de Cuvasî beldesinde Abdulkays Mescidi’nde kılındı. 2

Cuma namazının sıhhat şartları bu ilk temelde aranmış, bu ilk örneğe göre, Müslüman’ların bir şehirde Cuma için mümkün merteye tek câmîde toplanmaları tavsiye edilmiştir.

NÜFUS ARTTIKÇA...

Medîne döneminde Peygamber Efendimiz (asm) zamanında civar köylere Cuma namazı için mabetlerin yapılmamış olması ve köy halkının Cuma namazı kılmak için Medîne’ye geliyor olmaları, sonraki dönemlerde, nüfusla doğru orantılı olsa da, sayısı hızla artan câmilerin her birinde-meselâ bilhassa ihtiyaç dışı olan câmilerde-Cuma namazının sıhhat şartlarının oluşmayabileceği ihtimalini gündeme getirmiştir.

Bu probleme karşı Müçtehit İmamlar tedbir almaya yönelmişlerdir. Yoksa, zuhr-i ahir namazı Cumhuriyet devrinde kılınan bir namaz değildir. Müçtehit imamlar döneminden beri Cumanın sıhhat şartlarının oluşmama ihtimaline karşı ihtiyaten kılınması mendup görülen bir namazdır.

Şehirlerin nüfusu arttıkça tabîi olarak “tek bir” cami ihtiyacı karşılamamaya ve yeni câmilere ihtiyaç duyulmaya başlandı. Bir şehirde ihtiyacın üzerinde cami yapılması halinde ise Müslümanların dağılacağı, bu durumun da Cumanın hikmetine uygun düşmeyeceği esastan hareketle, ihtiyacın üzerindeki camilerde Cuma namazı kılınmasına cevaz verilmedi.

GÜNÜMÜZE GELİNCE...

Müslüman nüfusu hızla artan günümüzün kalabalık şehirlerini düşündüğümüzde bir şehirde tek merkezde Cuma namazı kılmanın zorluğunu görmemek mümkün değildir. Bu bakımdan birden fazla camide Cuma namazı kılmanın, günümüzde hemen her İslâm şehri için bir ihtiyaç ve zaruret halini aldığında şüphe yoktur.

Günümüzde herhangi bir camide Cuma namazı kılmanın sıhhat şartlarını taşıyıp taşımadığına karar veren merci Diyanet’tir. Dolayısıyla Diyanet’in müsaade ettiği, umuma açık camilerde Cuma namazı kılmak sahih bulunmaktadır. Sıhhat şartları oluştuğunda ise, kılınan Cuma namazının–Allah’ın izniyle–sahihtir olduğuna şüphe duymamalıdır.

Cuma namazı sahihtir olduğunda, günün öğle namazını kılmaya gerek yoktur. Fakat yine de “zuhr-u âhir” kılınması “mendup”tur. Çünkü eğer Cuma namazı sahihtir değilse, bu kılınan namaz, son öğle namazı demek olur. Cuma namazı sahihtir bu kılınan namaz, kaza namazı yerine geçer.

Câmilerde tesbîhâtın bu namazdan önce yapılmasında bir sakınca yoktur.

Bu namaz mendup olarak camide kılınabileceği gibi, evlerde de kılınabilir.

Cuma namazı hiç kılmayan ise, o gün evinde öğle namazı kılar.

Dipnotlar:

1-Müslim,Cum’a,847.

2-Buhari,852.